

guliranjem plač bi prišlo do kruha mnogo re-
vežev in zasluzka potrebnih, obenem bi se pa
med nižjimi nehalo namigavanje na nepravico
višjih. Mnogo nezadovoljstva bi bilo s tem
odpravljenega, ves narod bi dobil občutek, da
je pravice in kruha za vse. Nezadovoljni ele-
menti bi izginili in v okoli nezadovoljstva, s
katerimi naši narodni nasprotniki begajo
ljudstvo, bi odpadli. Vidimo torej, da bi taki
ukrepi v prvi vrsti utrdili mir, red in državno
misl. Če se pa to prezre, so vsi klici na na-

rodnost in spoštovanje obstoječega reda bob
v steno. Tudi komunistom bi se s tem izbilo
iz rok glavno orodje njihove propagande, ki
plete svoje mreže baš med slabo plačanim de-
lavstvom in uradništvom. Bolje je, da v tem
oziru napravimo red sami, kot pa, da bi ga
nam zaradi takih neznosnih razmer delali dru-
gi. Odstranimo torej mešetarstvo, neupravič-
ljive plače in dvojno zaslužkarstvo, ki je na-
še največje narodno zlo, katero izpodkopava
narod in državo pri koreninah.

Po Jugoslaviji

Dvoletno vojaško službovanje. Po novi
uredbi o ustroju zakona vojske in mornarice
se prične služba v stalnem kadru najkasneje
v onem letu, v katerem je izvršil rekrut
21. leto in traja dve leti.

S komunisti nobenega sodelovanja: to je
načelo, ki ga je proglasil hrvatski metro-
polit zagrebški nadškof dr. Stepinac ob za-
ključku Marijanskega kongresa v Glogovni-
ci. Z vso odločnostjo je obsodil rušilno delo-
vanje komunistov ter naglasil, da ne more
biti sodelovanja s komunisti, dokler se ne
odrečejo svojega nauka in svojih zločinov,
dokler torej ne postanejo drugi, kot so. Kako
se naj sodeluje z ljudmi, ki vodijo organizi-
rano akcijo, plačano z milijoni, da se ime
božje in vsak spomin na Boga iztrebi s po-
vršja zemlje! Bog ne bo pustil nekaznovane
ne poedinca ne narode, ne mesta ne države,
ki se dvigajo zoper njega. Nismo pozabili
španske niti nismo slepi, da bi ne videli uso-
de, katera je zadela male narode, ki so prišli

pod boljševiško oblast. Ista usoda tudi čaka
hrvatski narod, ako bi prišel pod to oblast.

Proti preklinjanju. Oblast banovine Hrvat-
ske je izdala strogo odredbo zoper preklinje-
vanje. Ponovno se je, tako stoji v odredbi,
močno razmahnilo izgovarjanje najbolj suro-
vih bogokletnih besed. S tem se dela ne samo
pohujšanje ter se porazno vpliva na vzgojo
mladine, marveč se tudi hrvatski narod pri-
kazuje v zelo grdi luči. Zato je neobhodno po-
trebno, da se ta grda navada v narodu izkore-
nini. V to svrhu morajo duhovniki in občine
prebivalstvo na primeren način opozoriti, da
je preklinjevanje z zakonom prepovedano in
da se bo proti preklinjevalcem v smislu za-
kona postopalo. Žandarmerija in policijski or-
gani so dobili potrebna navodila, da se to po-
hujšanje vendar enkrat izkorenini. Preklinje-
vanje in bogokletje se tudi v nevarni meri
širi med našim ljudstvom in zlasti med mladi-
no. Naj bi se tudi pri nas nastopalo proti
tej sramoti v vzajemni močmi, smotreno in
strogo!

Sonc Jožef, Laško:

Proč z divjačino z obdelanega sveta!

V današnjih dneh povprašuje vse le po
kmetijskih pridelkih, celo tisti, ki zajce za-
govarjajo. Po divjačini nihče ne povprašuje.
Zato ne gre, da se že itak skromni pridelki
uničujejo po divjačini, posebno ne v Sloveniji,
ki mora živeti kupovati. Najvažnejše, kar ima-
mo, to je ljudska hrana, se tako uničuje edi-
no zaradi zabave nekaterih. Zato ni čuda, če
se kmetje vedno borimo proti tej nepotrebnosti
nadlogi.

Sedanja določila lovskega zakona, da se
škoda povrne, ne drže povsem. Kmet je po
določilu zakona primoran sam stikati po nji-

vah, vinogradih itd., vsak dan sproti ogledo-
vati vsako rastlino ter najdeno škodo hoditi
zastonj naznanjat po več ur daleč. Zaradi
tega ostane 99 odstotkov škode nenaznanjena,
ker se pota ne izplačajo. Tako je oškodovan
kmet in s kmetom vred država.

Izgovor, da se divjačina ne da iztrebiti, ne
drži.

Z zakupnino je mnogo več hvale nego ha-
ska. Če občina dobi 1000 din za lov, posest-
nikov je pa 500, pride na račun lova le 2 din
manj davka na posestnika. In za ta 2 din se
pase divjačina celo leto nemoteno po posestvu.

Jed za sladokusce v
starih časih. Le malo-
kdo ve, da so beluše
(šparglji), ki so bile v
srednjem veku evrop-
skim ljudstvom popolno-
ma neznane, visoko ce-
nili že v starem Egiptu
pod vlado Ramzesa Ve-
likega. Stari Rimljani so
uživali beluše že v tret-
jem stoletju pred našim
štetjem. Katon starejši
je v svoji knjigi o polje-
delstvu dal navodila za
gojitve teh rastlin, ki jih
je na svojem posestvu
v Kampaniji (v Italiji)
sam preizkusil. Tudi na
jedilnem listu slovitega
rimskega sladokusca in
milijonarja Lukula so
imeli beluši veliko vlo-
go. Ob koncu srednjega
veka so si pripravljali
belušovo solato s soljo
Italijani in Španci, po-
čas pa se je ta jed raz-
širila potem po Evropi.
Eden najbolj navduše-

Junak divjine

Ameriški roman

»Dober dan!« je trdo odgovoril mladenič. »Morda ste
vi tu gospodar, Roger Asplet?«

»Da!« je smehljaje odvrnil Roger. »Dobro došli!«
Erik je molčal. V njegovi notranjosti je vrelo in je
le s silo zadušil ogorčenost.

Roger je slutil, kaj se odigrava v Erikovi notranjosti
in je užival nad tem. Še bolj je hotel razdražiti mlade-
niča, zato je nadaljeval:

»Malo prej sem videl v dolini vaše konje. Krasne
živalice! Najplemenitejše v okolici!«

»Tako,« je suho odgovoril Erik. Pri tem je pozorno
opazoval Rogerjev obraz. Roger se je silil, da bi kazal
zelo prijazen obraz, a to se mu ni posrečilo. Mladenič
je spoznal, da je vsa prijaznost hlinjena.

»V dolini sem se hotel sestati z mojimi ljudmi,« je
čez čas dodal.

»Razumem! Toda jaz nisem mogel dopustiti, da bi se
vaši konji pasli na moji zemlji.«

»Na vaši zemlji?« se je začudil Erik. »Ali je to vaša
zemlja? Morda ste jo podedovali?«

»Podedoval?« je posmehljivo vprašal Roger. »Da,
tu je mnogokaj primerneza za podedovanje.«

Vse za šolo

knjige in potrebščine v



Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

Ako zmoremo druge davke, bomo še ta 2 di-
narja, pa bomo na polju gospodarji mi, ne
pa divjačina.

Nekateri zajčji prijatelji pravijo, da bi se
kmetje med sabo pobijali, če bi se jim dalo
orožje. To je prazen izgovor. Naš narod je
še dosti veren in na splošno nepokvarjen, po-
leg tega so pa tu zakoni, ki vsak zločin ob-
čutno kaznujejo. Orožje bi pa dobili le zanes-
ljivi posestniki na podlagi orožnega lista, tako
da je vsak dvom v tej smeri brez podlage.

Kmet ne bo hodil radi športa na lov, am-
pak bo branil le pridelke, zato je potrebno,
da ima orožje. Kdor dobi orožni list, naj ima
pravico na svoji zemlji ustreliti in obdržati
vsako divjačino, ki škodo dela, kajti vsak
trezno misleč človek mora priznati, da obde-
lan svet ni primeren za gojenje prav nobene
divjačine. Naša stara zahteva je: »Proč z di-
vjačino z obdelanega sveta!« Vladi, ki bi izdala
tak zakon, bomo kmetje in sadjarji zelo hva-
ležni.

Glasno se je zasmeljal in pri tem kazal svoje bele
zobe. Toda nenadoma se je zresnil in izzivalno dejal:

»To zemljo sem si enostavno prisvojil!«

»Tako?« je zategnjeno vprašal Erik. »Potem ste kri-
vičen prisvajalec!«

Rogerja je mladeničeva izjava v živo zadela. Kri mu
je vzkipela, a zadušil je jezo. Eriku je hotel pokazati,
da ga nobena stvar ne more razburiti. Prisiljeno mirno
je odgovoril:

»Ne prepirajva se o tukajšnjih posestnih razmerah!
To bi bilo nespametno. Raje vstopite, da se odpočijete!«
Erik se je odzval vabilu in stopil na dvorišče. Konja
je vodil s seboj.

Dvorišče je bilo zelo prostorno. V enem kotu je stala
precej velika hiša, zgrajena v slikovitem španskem slogu.
V drugem delu dvorišča sta bili dve na pol postavljeni
poslopji. V bližini teh je bil izkopen temelj za četrto
stavbo. Sredi dvorišča pa je bil vodnjak, ki je dobival
vodo iz bližnjega vrelca. V enem kotu so stala lepa,
košata drevesa. Med dvema drevesoma je bila pritrjena
gugalnica. Eriku se je zdelo, da leži v njej ženska postava.

Moža sta prišla do glavnega poslopja. Skozi pro-
storno okno, ki je obenem služilo za vrata, sta stopila
v hišo.

Erik je osupnil. V poltemi, ki je vladala v prostoru,
je zagledal kakih šest mož. Za mizo so sedeli. Pred seboj
so imeli steklenice vina. Molčali so in gotovo prisluško-

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje našega škofa. Naš škof dr. Ivan Tomažič je bil odlikovan s kraljevim ukazom z redom sv. Save I. stopnje. K visokemu in zasluženemu priznanju z najvišjega mesta naše čestitke!

Najstarejši župnik v naši škofiji že deluje 50 let na eni župniji. Dne 1. septembra je minulo 50 let, odkar deluje kot dušni pastir pri Sv. Juriju pri Celju g. Valentin Mikuš, tamošnji župnik in častni kanonik. Rodil se je 7. januarja 1860 v Gornjem gradu. Gimnazijo je dovršil v Celju, bogoslovje v Mariboru, kjer je bil posvečen leta 1883. Njegovo prvo kaplansko mesto je bilo v Slov. Konjicah. Dne 1. septembra 1890 je prišel v Sv. Jurij in je tam na delu v vsestranski dobrobit župljanov kot najstarejši župnik v naši škofiji. Izrednemu jubilaru, o kojega plodonosnem delovanju je poročal »Slov. gospodar« ob njegovih raznih jubilejih že večkrat, čestita naš list z željo, da bi doživel v svoji tolikanj k srcu mu prirasli župniji k zlatim še biserne jubileje!

Duhovniške vesti. Imenovanja: G. Camplin Ivan, I. mestni kaplan v Dolnji Lendavi, za kn.-šk. tajnika in dvornega kaplana; g. dr. Držečnik Maksimilijan, docent svetopisemskih ved S. Z. na Visoki bogoslovni šoli v Mariboru, za docenta krščanskega modroslovja na istem zavodu; g. dr. Schöndorfer Jožef za docenta osnovnega bogoslovja na istem zavodu; g. Kotnik Jaroslav za docenta svetopisemskih ved S. Z. na istem zavodu. Za lavantinskega kn.-šk. konzist. svetovalca je bil imenovan g. provincial p. dr. Gracijan Heric O. F. M. — Postavljeni so bili gg.: Janez Čokl, kaplan v Selnici ob Dravi, za tamošnjega provizorja; Ivan Gregor, II. kaplan v Rajhenburgu, za tamošnjega I. kaplana; Viljem Videčnik, kaplan v Artičah z delokrogom v Rajhenburgu, za II. kaplana v Rajhenburgu; Ivan Škafar, kaplan pri Sv. Ani v Slov. goricah z delokrogom v Konjicah, za I. kaplana v Konjicah; Ignacij Feguš, I. kaplan pri Sv. Juriju ob južni železnici, za kaplana pri Sv. Ani v Slov. goricah z delokrogom prefekta v dij. semenišču v Mariboru; Ivan Zličar, gimn. profesor in prefekt v dij. semenišču, za spirituala v istem zavodu. — Nastavljeni so bili za kaplane: gg. novomašniki Viktor Merc v Brežicah, Franc Lipičnik v Artičah z delokrogom v Rajhenburgu, Jožef Luskar v Loki pri Zidanem mostu, Albin Tkavec pri Sv. Martinu na Pohorju z delokrogom v Studenicah; p. Milan Zavrtnik O. F. M. Cap. za II. kaplana v Studencih pri Mariboru; p. Pelagij Majhenič O. F. M. za III. kaplana pri Sv. Mariji v Mariboru. — Pre-

stavljeni so bili gg. kaplani: Stefan Čakš iz Loke pri Zidanem mostu v Pišce, Anton Holzedl iz Turnišča v Dolnji Lendavo (I.), Alojzij Kozar iz Brežic v Turnišče, Viktor Ramšak iz Rajhenburga (I.) k Sv. Juriju ob juž. železnici (I.), Jožef Mihelič iz Šmartnega pri Slov. Gradcu v Griže, Franc Podgornik iz Griž v Šmartno pri Slov. Gradcu, Matija Balazic od Sv. Ruperta v Slov. goricah v Apače (II.), z delokrogom v Murski Soboti, Ivan Rajner iz Rogatca k Sv. Rupertu v Slov. goricah.

Avtomobil povozil vola. Na dravskem mostu v Mariboru je zavozil osebni avto v vole, katere je gnal viničar Feliks Borovnik z Meljskega hriba pri Mariboru. Eden vol je bil tako poškodovan, da so ga morali takoj zaklati. Avtomobilist, ki je zakrivil nesrečo, je takoj pobegnil.

Nesreča s parnim kladivom. V državnih železniških delavnicah v Mariboru je zašel po naključju pod parno kladivo 47 letni kovač Matija Bežnik, kateremu je kladivo popolnoma zdrobilo dlan desnice.

Obešanje otrok na vozila že zopet vzrok smrti. Obešanje otrok na vozila je povzročilo že toliko smrtnih nesreč, ker padejo deca pod kolesa, ki jih hudo poškodujejo ali pa smrtno zdrobijo. V bližini Slivnice pri Mariboru je smrtno povozil pod večer šofer Jurij Vrečko, ki je uslužben pri podjetniku Francu Peteku v Kranju, s tovornim avtomobilom 6 letnega

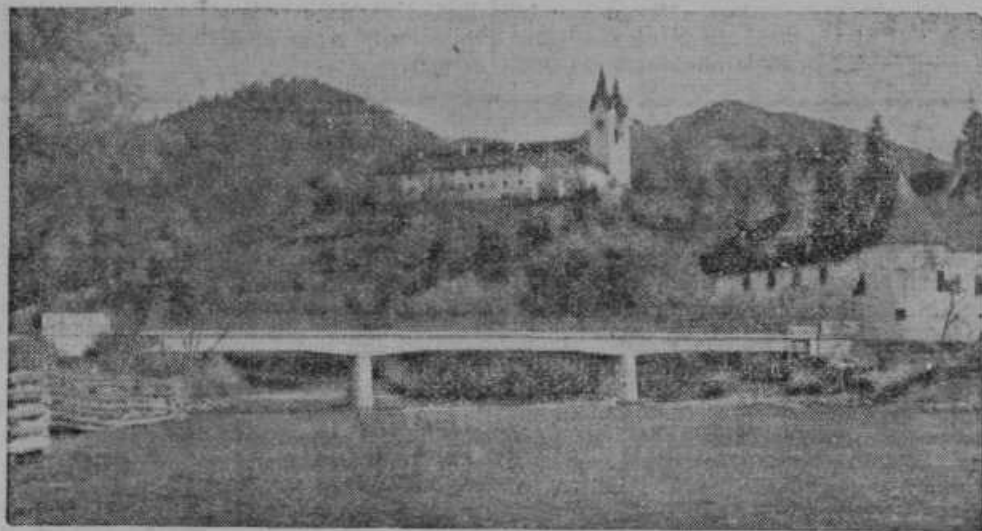
Jožeka Razboršek. Fantek se je obesil na neki voz, nato pa odskočil in priletel z glavo v svetilko aptomobila. Šoferja ne zadene nobena krivda, ker je vočigled nesreči zavozil popolnoma na desno stran ceste, da je celo podrl jablo. —

Huda nesreča trgovskega pomočnika. V Slov. Bistrici je padel z motornega kolesa 25 letni trgovski pomočnik Jurij Trbojevič in je obležal nezavesten s hudimi poškodbami na glavi. V zelo resnem stanju so ga prepekljali v mariborsko bolnico.

Avtomobilist povozil otroka. Pred dnevi je neki avtomobilist divje vozil skozi Križevce v Prekmurju in pri tem po neprevidnosti povozil 7 letnega Vinka Koren, ki je zaradi tega dobil po vsem telesu hude poškodbe in mu je vozilo strlo tudi desno nogo. Po nesreči je voznik brezobzirno zdrvel naprej in otroka pustil na cesti.

Zopet žrtev pri mlatvi. V ponedeljek, dne 26. avgusta, so mlatili pri Gaborovih v Mostju v Prekmurju. Kakor je ob takih prilikah običajno, je tudi tu razposajena mladina zbijala vsakovrstne šale, kar pa je tokrat bilo usodno za komaj 17 let starega Gabor Antona, ki je ušcipnil neko dekle. Da ga dekle ne bi udarilo, je odskočil od nje in se pri tem zaletel v vile drugega dekleta. Vile so se mu zabodle v levo oko ter se zapičile v možgane, kar je povzročilo, da je fant še isti dan umrl.

Pri padcu z drevesa si razbila lobanjo. Alojzija Kolarič, 11 letna hčerka malega posestnika od Sv. Miklavža pri Ormožu, se je podala v gozd, da bi nabrala suhljadi. Splezala je na visoko drevo, pa se je odlomila suha veja. Padla je na tla in si razbila lobanjo.



Novi betonski most čez Savinjo v Nazarju je bil zadnjo nedeljo blagoslovljen in otvorjen

vali. Zdaj so radovedno gledali Erika, ki je bil na jasnem, da možje nekaj snujejo. Morda so ravno njega pričakovali.

Kratko je pozdravil in odložil širokokrajni klobuk. Čelo mu je bilo potno. Zunaj je bila žgoča vročina, v sobi pa je vladal prijeten hlad.

Možje so malomarno odzdravili, ne da bi odvrnili od njega svoje nesramne, radovedne poglede.

Erik se je hlinil, ko da ni nič opazil. Zavedal se je, da je zašel v nevaren položaj, a možje niso smeli opaziti na njem zaskrbljenosti ali strahu.

Roger je odprl vrata, ki so vodila v sosednji prostor, in nekaj zavpil. Kmalu se je pojavil med vrati umazan Kitajec in je prinesel v skledi ovčje bedro. Roger je pozval Erika, naj sede za mizo in mu je natočil vina.

»Gotovo ste utrujeni,« je pripomnil in pri tem skrivaj pogledal možje.

Erik je sedel in jedel. S tako vnemo je obiral kost, da se je zdelo, da ga samo jed zanima. Roger mu je po vrsti predstavil možje.

»To so moji covboji! Potreboval jih bom pri čredah, ki jih bom imel. V dolini so lepi travniki in pašniki, tako da bom mogel rediti več tisoč glav živine. Ta je Will, ta Jim, ta Nard...«

Našel je še nekaj drugih imen.

Erik je na videz malomarno pogledal vsakega moža, v resnici pa si je dobro vtisnil v spomin njihove obraze.

To niso bili pastirji, čeprav so se na vso moč trudili, da bi dajali tak videz. Mladenič je slutil, da je zašel med polkrvne podivjance, kakršni so se potikali po Kaliforniji in strahovali deželo. Pri srcu je začutil neko tesnobo. Ob pogledu na Narda ga je kar zazeblo. Potuhnjeni pogled, z nožem razparana usta, široki nos, nabrekle ustnice, nizko čelo, vse to je vzbudilo v njem odvrtnost.

»Ste Mehikanec?« je vprašal.

»Ne, iz Nevade sem.«

»Američan torej?«

»Seveda!«

»Ali se nisva že nekje srečala?«

»Ne spominjam se.«

Erik ni dalje izpraševal. Prepričan je bil, da Nard ni Američan in da ga je že videl. Toda kje? Ni se mogel spomniti.

Predstavljanja je bilo medtem konec. Roger je nato pokazal na Erika in rekel:

»Fantje, to je gospod Erik Folkman z Zapada.«

»Smo že slišali o njem,« je nekdo pripomnil.

Ali je bila opazka posmeh ali priznanje? Erikovo ime je bilo znano v širni okolici. Pri konjereji je imel čudovito srečo. Za njegove konje so se kar topli. Prodajal jih je za tako visoko ceno, da so drugi konjerejci kar bledeli od zavisti. Razen tega so o njegovem junastvu krožile cele legende. Ljudje so vedeli povedati, da

nih uživalcev belušev je bil francoski pisatelj Fontenelle, ki je živel za časa Ludovika XIV., in ki je trdil, da ima ta zelenjava okus samo, če je pripravljena s kisom in oljem, medtem ko jo je njegov prijatelj Dubois cenil v zvezi z jajčno omako. Nekoč je povabil Fontenelle Dubois na obed in njegov kuhar naj bi pripravil beluše na oba načina. Toda Dubois ni bilo, prišel je sel in sporočil, da je Dubois nenadoma umrl. »Grozno!« je zaklical Fontenelle, obenem pa je že planil v kuhinjo in zaklical kuharju: »Vse beluše s kisom in oljem — nič omake!«

Letela vrata. Meščani Epsona na Angleškem so zagledali pred nekoliko tedni ob belem dnevu, kako je švignil bleščec predmet skozi zrak

Onesveščeno so našli po več urah in so jo prepeljali v ptujsko bolnico.

Mlatilnica zdrobila delavki roko. Ročna mlatilnica je zagrabila 30 letno Marijo Ernec, delavko iz Gruškova pri Podlehniku v Halozah, in ji zdrobila levo roko.

Dva usodepolna padca. 46 letni dimnikarski mojster in posestnik Jožef Kovačič iz Vojnika, je padel pri delu v Šmartnem v Rožni dolini, 13 m globoko s podstrešja. Zlomil si je več reber in dobil hude notranje poškodbe. — Martin Vrečko, 44 letni posestnik in gostilničar iz Arclina pri Škofji vasi, je padel 7 m globoko. Polomil si je rebra in dobil poškodbe po glavi. Omenjena sta se zatekla po zdravniško pomoč v celjsko bolnico.

Radi napadalec se po nesreči težko poškodoval. V Podsredi je spal v baraki 27 letni delovodja Anton Janša. Ponoči je napadlo barako več napadalec, ki so oddali 6 streliv. Da bi se obranil nočnega napada, je zagrabil Janša dinamično patrono in zažgal vžigalno vrstico. Patrona se je prenapelo razletela in je Janši razmesarila desno dlan ter ga poškodovala po glavi. Janša je bil oddan v celjsko bolnico.

Hmeljski obirač smrtno povožen. V Drešnji vasi pri Petrovčah je obiral hmelj 12 letni Pavle Gluhak z Vrha pri Deseniču na Hrvatskem. Ko se je vračal zvečer domov, se je obesil na voz, na katerem je peljal neki hmeljar hmelj. Nasproti je privozil tovorni avtomobil. Fant se je bal, da bi ga voznik ne opazil v svetlobi avtomobilove luči, je odskočil z voza in priletel pod kolesa avtomobila, ki so mu zdrobila lobanjo in noge. Mladi nepredvidnež je bil na mestu mrtev.

V kleti smrtno podsut. 32 letni posestnik in gostilničar Rudolf Pustoslemšek si je postavil pred nekaj leti na 900 m visokem prelazu Črnicu pri Kamniku leseno hišo, v kateri je otvoril gostilno. Radi deževja je plazovita zemlja pritiskala na klet in je sprožila sode. Pustoslemšek se je podal v klet, a kakor hitro je premaknil sod, se je nagnila stena in je potegnila za seboj tudi betonski strop. Gospodarja je podsulo v kleti. Žena ga je skušala odkopati, a ni mogla. Šele iz Nove Štife na pomoč prihiteli sosedje so rešili še živega Pustoslemška. Revezu je zlomila teža obe nogi, hrbtnico in na glavi je imel veliko rano. Ko je bil osvobojen, je še govoril, a je kmalu izdihnil zaradi prehudih peškodb.

Smrtno ponesrečil v kamnolomu. V Zapodju pri Litiji je kamnolom, v katerem je bil zaposlen 30 letni delavec Mirko Gorjup. Imenovanemu je priletela na glavo skala, da se je takoj zgrudil, ves oblit s krvjo. Kljub temu, da je imel prebito lobanjo in pretres možga-

nov, se je zavedel in so ga spravili v ljubljansko bolnico, kjer je pa izdihnil.

Oče treh nepreskrbljenih otrok se ubil pri delu. V Ljubljani v Kolodvorski ulici je bil zaposlen pri preplekavanju velike dvorane železniškega ravnateljstva pleskar Anton Makovec. Padel je zaradi izgube ravnotežja z lestve 4 m globoko in se ubil. Smrtno ponesrečeni zapuščata ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Cesta Bresternica—Sv. Križ na Kozjaku. Okrajni cestni odbor je oddal dela za nadaljevanje ceste čez Kozjak mariborski gradbeni tvrdki ing. Ivan Ferluga, ki se je specializirala za gradnje cest in mostov. Kakor smo izvedeli, ima okrajni cestni odbor na razpolago v svojem proračunu letos okoli 400.000 din za gradnjo te prepotrebne ceste. Banska uprava je sporočila, da prispeva h gradnji iz cestnega fonda vsoto 200.000 din, tako da bi bilo mogoče letos zgraditi cesto približno za 2 km. Dela so pa silno draga, ker bresterniški hudournik v velikih vijugah seka cestno traso na mnogih krajih. Objekti, posebno pa mostovi ob hudourniku pa so silno dragi, ker morajo biti zgrajeni z močnim železobetonom. Gospod ban dr. Marko Natlačen si je sam osebno ogledal traso v nedeljo, dne 4. avgusta 1940, ko se je vračal z otvoritvene slavnosti pohorske ceste. Na našem severnem kozjaškem ozemlju je dolina hudournika Bresternica v smeri proti Sv. Križu edina primerna za zgradbo ceste, katero prebivalci Kozjaka tako nujno potrebujejo. Pri okrajnem cestnem odboru smo zvedeli, da so odstopili posestniki, po katerih zemljišču teče trasa nove ceste, zemljo brezplačno. Istotako odstopijo tudi kamenje, katerega je ob trasi dovolj za tlakovanje ceste. Edina težava je z gramozom, katerega je težko dobiti, ker ni za to primernega kamenja v bližini. Moralo se ga dovažati ali iz Dravske doline ali pa ga dobiti iz dobrega Korenovega kamnoloma pri Sv. Križu. Potrebno bo napraviti odcep ceste do kamnoloma, kateri bo dalj izborn material za gramoz. Za severno-zapadni del mariborskega okraja bi bil tak kamnolom, iz katerega bi se dobavljali gramoz, nujna potreba. Kamnolom pri Sv. Križu ima ogromno plast dobrega kamna, ki je tako trd, da ga niti mraz ne zdrobi. Nadzorstvo nad gradbenimi deli na cesti Bresternica—Sv. Križ vodi tehnični vodja okrajnega cestnega odbora ing. Adolf Šoberl. Sedaj je zaposlenih pri delu nad 50 delavcev. Dosedanje slabo vreme je delo silno zaviralo.

Zveza Maistrovih borcev poziva vse člane, da se v čim večjem številu udeleže velike pa-



Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer“-jevim križem.

Oglas rep. 200 5. br. 7257 od 23. marta 1940

triotične proslave, ki se bo vršila ob priliki odkritja spomenika našemu velikemu kralju Aleksandru I. Ujedinitelju dne 6. septembra 1940 v Ljubljani. Za vožnjo v Ljubljano in nazaj je odobrena četrtinska tarifa.

Zveza Maistrovih borcev je prejela od Štaba IV. armijske oblasti naredbenje Kom. br. 4896, s katerim je bil rok za vlaganje prošnje od Ministrstva vojske in mornarice skrajšan do 20. septembra 1940. Vsi Maistrovi borci se pozivajo, da svoje prošnje nemudoma uredijo, ker se s tem terminom zaključuje končni rok za vlaganje prošnje in se prošnje, predložene po tem terminu, ne bodo vzele več v poštev.

V zadnjem času so strokovnjaki zelo izboljšali, pa tudi na novo obdelali predavanja za učenje pri Dopisni trgovski šoli v Ljubljani, ki se nahaja sedaj v svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16/II (poleg uršulinske cerkve). Tako so odpravili vse morebitne nedostatke dopisnega pouka. Zato se odslej lahko zanesljivo naučijo pri tej šoli potom dopisovanja doma hitro in poceni tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.), pa tudi gospodarske in trgovske predmete (trgovinstvo, korespondenco, knjigovodstvo, pravo, stenografijo itd.). Pri tej šoli ni nikake omejitve glede spola, starosti in predizobrazbe ter je zato dostopna in priporočljiva vsem. Pri vodstvu šole se lahko dobe ustno ali pisмено vsa potrebna pojasnila brezplačno. 1278

Naše cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«!

in pristal nazadnje s precejšnjim treskom na neki strehi, ki jo je tudi nekoliko poškodoval. Ta predmet izpod neba ni bil nič drugega kot oblazinjena, aluminijasta vrata, kakršna imajo letala. Ker pa nikjer ni bilo videti letala, so si ljudje belili glave, kako so mogla prileteti na streho. Šele te dni se je skrivnost pojasnila. Poizvedbe so dognale, da je neko letalo izgubilo ta vrata kakšnih 50 km od Epsona. In vrata so to 50 kilometrsko razdaljo opravila v drsnem poletu.

Razvoj človeškega sluha. Pogostoma so že dvomili o izjavah mater, ki so trdile, da so razločno začutile, kako se je njih še nerojeno dete ob nenadnem, močnem trzaju zdrznilo. Danes vemo po natančnih

je najboljši strelec in nepremagljiv borec. Tudi njegovi treznosti, premišljenosti in poštenosti so peli slavo.

Možje so se mu začeli prilizovati in mu napivati. Erik je mirno jedel in hladno odgovarjal na posmehljive zdravice. Možje so postajali vse bolj nemirni, njihovi obrazi so zloveče temneli.

Erik se ni dal motiti v jedi, dasi je čutil napetost, ki je zavladata pri mizi. Vedel je, da se bo kmalu nekaj zgodilo, kar bo tirjalo od njega hladnokrvnost in odločnost. Skriva je opazoval vsak gib svojih miznih tovarišev.

Ker ni vedel, kaj se bo zgodilo, ni mogel skovati načrta za rešitev. Z desnim kolonom se je prepričal, da je samokres na dobrem mestu. To je trenutno bilo najvažnejše.

Roger je odšel iz sobe, a se je kmalu vrnil. Erik je še vedno obiral kost. Izpraznil je vrč, ki je bil poln vode, vina pa se ni dotaknil.

»Ste abstinent?« je vprašal Roger.

»Ne,« je odvrnil mladenič, »a kadar sem na ježi, ne pijem vina.«

Roger si je pogladil brado.

»Erik Folkman, povejte mi, kako ste mogli misliti, da nimam pravice do te zemlje?«

Mladenič je čutil, da bo kmalu počilo. Sklenil je, da bo previden, dokler ne bodo zunaj. Roger mu je ponudil cigaro, on pa jo je vljudno odklonil in dejal:

»Tako sem prišel na to misel, ker sem večkrat hodil tukaj in sem videl mejnike, ki jih je bil zabil neki Linscott.«

»Linscott?« je zategnjeno pripomnil Roger. »Nekam znano ime, a ne vem, kje sem slišal o njem.«

»Tako vas bom spomnil!« je odvrnil Erik, ki se mu je gnusilo Rogerjevo postopanje. »Nekoč je živela mlada dama, ki se je imenovala Linscott in vam je zapuščala neko skrivnost.«

»Da, se že spominjam,« je odgovoril Roger. »Že dolgo je nisem videl... O mejnikih ste govorili. O kakih?«

Za hip je utihnil in se obrnil k možem.

»Fantje, ali ste videli v tej dolini kake mejnike?«

»Ne!« so ti zakričali.

Erik je pripomnil:

»Najbrž jih je kdo medtem odstranil.«

»Čudno,« se je nasmehnil Roger. »Jaz nisem videl niti najmanjšega sledu o kakih mejnikih. Ta zemlja je bila brez gospodarja in jaz sem si jo prilastil.«

»Ali ste jo že tudi dali prepisati nase?«

»Tudi za to bo prišel čas. Nočem ukrasti te zemlje.«

»Verjamem. Zemlje ni mogoče tako lahko ukrasti. Živino laže. Toda ostanimo pri stvari: pred vami je bil tukaj že neki človek, ki je postavil mejnike; ta zemlja je torej njegova.«

»To je moralo biti pred mnogo leti, kajne?« je izpraševal Roger, ko da ne bi vedel, na koga je Erik mislil.

Požari

Prejšnji ponedeljek, dne 19. avgusta, v zgodnjih popoldanskih urah je nenadoma začelo goretí gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Breskoč iz Domanjševca v Prekmurju. Ker je bilo poslopje s slamo krito, ga je vsega takoj objel plamen. Le veliki požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil tudi na sosednja poslopja. Ker je s poslopjem zgorelo tudi vse seno in slama, znaša škoda preko 25.000 din. Poslopje ni bilo zavarovano.

Odpušteni delavec pokradel iz skladišča blaga za 2500 din. Anton Pintar, skladiščnik tovarne na Teznu pri Mariboru, je javil orožnikom, da prihaja nekdo s ponarejenimi ključki v skladišče in odnaša razne predmete. Orožniki so ugotovili, da prihaja nočni tat v skladišče skozi majhno okno, iz katerega je izbil šipo. Sum je padel na odpuščenega delavca Jožefa Nekrepa iz Spodnje Dobreave pri Hočah, pri katerem so našli nekaj ukradenega. Vse skupaj je pokradel Nekrep blaga za 2500 din.

Lov za vlomilec. Orožnikom v Selnici ob Dravi je uspelo zadnje dni, da so prijeli že dolgo iskanega ter zasledovanega tatu in vlomilca 21 letnega Slavka Gutmacherja. Ko je imenovani začutil, da so mu žandarji za petami, je zbežal na Janževovo goro in se je vrgel v prepad, da bi se skrnil pred roko pravice. Pri skoku si je zlomil nogo in se je vdal. Orožniki so morali poškodovanega Gutmacherja naložiti na gare in so ga odpeljali.

Nasilen hlapec poškodoval gospodarja. V Sv. Lovrencu na Dravskem polju je služil za hlapca 19 letni Franc Siana pri posestniku Jakobu Raku. Ker je pa gospodar Siani odpovedal službo, je slednji pograbil kol in je Raka tako obdelal po glavi, da je obležal nezavesten in so ga prepeljali s hudimi poškodbami v mariborsko bolnico.

Dva vloma. Nočni vlomilci so obiskali na Vranskem cerkveno hišo pri podružni cerkvi Matere božje za Čreto. Prekopali so zid in skozi luknjo se je potegnil eden od družbe v kuhinjo, iz katere je odnesel razno kuhinjsko posodo, jedilno orodje in druge predmete v skupni vrednosti 2000 din. — Nekaj dni za tem vlomom je vlomil nekdo pri belem dnevu predpoldne v hišo posestnika Bistana v Zahomčih. Iz omare je ukradel uro in 3000 din denarja. Med vlomom so obirali domači hmelj. Zadržega vloma sta osumljena dva krošnjarja, od katerih je eden že aretiran, drugi pa je neznan kam izginil.

10.000 din nagrade za izsleditev vlomilcev. V noči na 30. avgust je bil izvršen na Bledu vlom

Proti trdi stolci in zlati žil, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom, je naravná »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno odvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih primerih ne odreče.

Oglj. reg. S. br. 30.474/35.

v trgovino z zlatino in urami tvrduke A. Božič. Vlomilec je izrezal na notranjih vratih kos stekla in zlezel v trgovino. Iz izlozbe in predalov je pokradel najbolj dragocene prstane, zapestnice ter ure. Tvrduka A. Božič je razpisala 10.000 din nagrade tistemu, ki izsledi in prijavi vlomilce.

Posvetu

Jugoslovansko zastopstvo na dunajskem velesejmu. Zadnje nedeljo je bil slovesno otvorjen na Dunaju velesejm, na katerem je zastopana Jugoslavija po posebnem paviljonu. Slovesnosti so prisostvovali naš trgovinski minister dr. Andres, minister za telesno vzgojo Dušan Pantič, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen in še več drugih uglednih jugoslovanskih osebnosti. Naš dunajski paviljon sta si ogledala nemški minister za gospodarstvo Walter Funk in pokrajinski poglavar Baldur Schirach. Nemška dostojanstvenika sta izrekla posebno zadovoljstvo nad posrečeno razstavo jugoslovanskega gospodarstva. Pokrajinski poglavar je priredil na čast tujim gostom svečano kosilo, na katerega je bil povabljen naš trgovinski minister s spremstvom.

Nemčija in Italija posredovali razmejitve med Romunijo in Madžarsko. V sedanji vojni je glede izgube ozemlja od nevtralnih držav največ trpela Romunija. Sovjetska Rusija ji je odvzela po svetovni vojni prisvojeno Besarabijo in Bukovino. Komaj so se Romuni pobotali z Rusijo, so prišli s svojimi zahtevami Bolgari in Madžari. Romunija je pristala na to, da odstopi Bolgarom južno Dobrudžo. Razmejitve z Bolgarijo bo končana 10. oktobra tega leta. Radi previsokih zahtev Madžarske pa se Romunija in Madžarska nista zamogli sporazumeti. Kot posredovalki sta nastopili Nemčija in Italija. V minulem tednu so se zbrali na Dunaju zunanji ministri: Nemčije, Italije, Romunije in Madžarske. Nemčija in Romunija sta razsodili v tem sporu tako, da

odstopi Romunija Madžarom severno polovico Transilvanije (Sedmograške) in izgubi 50.000 kvadratnih kilometrov ozemlja z 2½ milijona prebivalcev. Vsi romunski državljani, ki prebivajo v pokrajinah, ki jih bo morala odstopiti Romunija v 14 dneh Madžarski, imajo v roku 6 mesecev pravico pridobitve madžarskega državljanstva. Isto velja za Madžare, ki pripadejo Romuniji. Za nove romunske meje jamčita Nemčija in Italija.

Podkarpatski Rusiji se obeta samouprava. Madžarski parlament ima v rokah tiskan načrt samouprave za Podkarpatsko Rusijo, katere se je polastila Madžarska po zasedbi Češkoslovaške od strani Nemcev. Samoupravni predlog vsebuje 4 poglavja. Prvo poglavje določa, da se mesto Užhorod zopet priključi Podkarpatski vojvodini in postane njeno upravno središče. Z določili istega poglavja se določa popolna enakopravnost ukrajinskega in madžarskega jezika v Podkarpatski vojvodini. Ukrajinsčina bo poleg madžarsčine učni jezik v vseh šolah. Uradniki in učitelji morejo postati samo osebe, ki znajo tako ukrajinsčino kakor madžarsčino. — Oni, ki so že v kaki službi, a ne znajo enega ali drugega jezika, se morajo najkasneje v teku dveh let naučiti še onega omenjenih jezikov, ki ga še ne obvladajo. Delokrog avtonomne podkarpatske uprave obsega gospodarstvo, socialno in politično ter finančno krajevno upravo. Na čelu pokrajine stoji vojvoda z vojvodskim zborom, katerega sestavljajo vojvoda, škofi, okrajni načelniki in župan Užhoroda. Deset nadaljnjih članov zbora imenuje z dekretom kraljevski namestnik (regent). Ostali člani, katerih število bo še naknadno določeno, bodo izvoljeni. Vojvoda voli zbor za dobo 5 let. Zbor odobrava avtodobni proračun in ukrepe notranje uprave. Vojvoda postane z izvolitvijo član zgornje zbornice v Budimpešti, kakor tudi madžarskega parlamenta. Za časa trajanja njegove poslovne dobe je vojvoda predstavnik kraljevega namestništva in najvišji zastopnik oblasti v vojvodini. Sodstvo bo v rokah Ukrajincev.

Najbolj učinkovito nemško orožje

Med svetovno vojno letalcev strmoglavcev, ki igrajo v sedanji vojni zelo važno vlogo, sploh niso poznali. Strmoglavska letala ali štuki spadajo k bojnim aeroplanom, kateri tvorijo važno napadalno sredstvo in prenašajo boje daleč v notranjost sovražnih pokrajin. Letalci strmoglavci se razlikujejo od ostalih bojnih letalcev po načinu napadanja.

Kako napadajo strmoglavci?

Večmotorni težki bombniki spuščajo bombe med vodoravnim poletom. Strmoglavci pa se spusti z letalom nepričakovano iz velike višine proti cilju v kotu 70 stopinj, spusti bombo kakih 200—300 metrov nad predmetom, katerega je napadel. Takoj po izpustitvi ene ali več bomb se strmoglavci letalo zopet dvig-

»Da, pred mnogo leti. Takrat, ko so ljudje še iskali zlato v gorah Kalifornije, ne pa v njeni rodovitni zemlji.«

»Linscotta ste imenovali?« je s hlinjenim zanimanjem vprašal Roger.

»Da, Linscotta. To ime sem našel na mejnikih.«

»Zagotavljam vas, da je že pred desetletji umrl. Drugače bi bil že star ko Matuzalem.«

»To je res. Toda imel je dediče. Pred nedavnim sem čital, da je neka mlada dama, njegova vnukinja, prijavila svojo pravico do posestva. Imenuje se Marija Linscott. Sicer pa jo oba poznavata.«

»Morda Linscotti niti ne morejo dokazati, da so oni pravi lastniki? Saj se je že večkrat zgodilo, da so bili mejniki odstranjeni, posestna pisma pa so se izgubila.«

»Da, to se je že zgodilo,« je mirno odgovoril Erik. Roger je hotel speljati pogovor v drugo smer. Pri-maknil je stol k Eriku in dejal:

»Zdi se mi, da se vi dobro razumete na konje. Prej sem rekel, da sem videl vaše konje. Krasne živalice!«

Erik je molčal.

»Jaz potrebujem konje,« je nadaljeval Roger. »Ali prodate svoje?«

»Da.«

»Konji so pri vhodu v dolino.«

»Tudi to veste?« je vzkliknil Erik z navideznim začudenjem, dasi je v resnici dobro vedel, da so ti ljudje natančno opazovali njegovo družbo.

»Moji covboji so mi sporočili. Vaši možje so sijajni dečki!«

»Res! S samokresi se kar igrajo.«

»Da! Ali prodate konje meni?«

»Ne, ker sem že sklenil kupčijo z nekim konjerejcem.«

»Ali je daleč od tu?«

»Daleč, v Hillu. Že večkrat sva imela podobne kupčije.«

»Še dva dni bo treba jezdit. Če vas napadejo živinski tatovi, boste ob konje!«

Erik se je glasno zasmel.

»Roger Asplet, to je dobra šala! Mene in moje ljudi bodo napadli živinski tatovi? To bi bil prvi primer, da bi si lovipi upali dotakniti se mojih konj! Ne, Roger, to se ne bo zgodilo. Bodite brez skrbi!«

»Koliko dobite običajno za konja?«

»To je kupčijska tajnost,« se je nasmehnil Erik. »Vi niste kupec.«

»Peč kupec sem. Za vsakega konja vam dam petkrat toliko, kakor vaš konjerejec. Vse takoj izplačam in potem — bova prijatelja.«

Erik je molčal in prodirno zrl v oči zvičajnega Rogerja. Dobro je vedel, kak cilj ima Roger s svojo velikodušno ponudbo: podkupovanje. Roger ga je hotel podkupiti, da bi molčal o tem, kar je vedel o Rajskelem dolu.

Na mladeničevih ustnicah je zaigral zaničljiv smehljaj.

raziskavah z živalmi in tudi ljudmi, da dobí zaplodek že zgodaj sposobnost sluha. Gotovo je, da more obdoči zemljan vsaj dva, tri mesece pred svojim rojstvom vztrepetati pod vtisom topovskega strela in dobiti celo neko vrsto živčnega pretresa.

Japonci na Kitajskem. Med japonsko-kitajsko vojno je japonsko prebivalstvo v severnih pokrajinah Kitajske močno naraslo. Pred tremi leti je živel toč 42.000 Japoncev, sedaj jih je že 302.000. Med sedanjo vojno se je priselilo tedaj v severno Kitajsko 260.000 Japoncev.

Nemčija ima 90 milijonov prebivalcev in 681 tisoč kvadratnih kilometrov. V tem ni všteta protektorat Češke in Moravske.